

Ρύθμιση απεργιών, ώρα να το κουβεντιάσουμε

Του Μιχάλη Αντωνίου*

Ποιες είναι οι ουσιώδεις υπηρεσίες;

Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO) αναγνωρίζει ως ουσιώδεις υπηρεσίες ηλεκτρισμό, υδατοπρομήθεια, τηλεπικοινωνίες, αερομεταφορές & εναέρια κυκλοφορία, νοσοκομεία, φυλακές, λιμάνια και ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις των σωματίων ασφαλείας. Η ΟΕΒ εισηγείται να προστεθούν τελωνεία, καύσιμα και αποκομιδή σκυβάλων. Ταυτόχρονα, οι εταίροι οποιουδήποτε άλλου τομέα (π.χ. εκπαίδευση) θα μπορούν εθελοντικά να επιλέξουν να εφαρμόσουν τον προτεινόμενο μηχανισμό.

Ερωτήματα και απαντήσεις για ένα «ακανθώδες» ζήτημα

► Γιατί να ρυθμιστεί;

Μια απεργία στρέφεται εναντίον του εργοδότη και πλήττει τα συμφέροντά του με στόχο την άσκηση πίεσης για αποδοχή των εργατικών απαιτήσεων. Στις ουσιώδεις υπηρεσίες η απεργία στρέφεται εναντίον του αμέτοχου στη διαφορά κοινωνικού συνόλου, του αποστερεί αγαθά και υπηρεσίες που είναι αναγκαία για την υγεία, τη ζωή και την ασφάλειά του. Λειτουργεί δε εκβιαστικά σε έναν εργοδότη που έχει καθήκον φροντίδας έναντι του πληθυσμού και είναι όμηρος των απαιτήσεων των εργαζομένων του αφού ουδέν μηχανισμό αμύνης διαθέτει.

► Το ζήτημα των απεργιών στις ουσιώδεις υπηρεσίες λύθηκε το 2004.

Το 1999 η ΟΕΒ υπέγραψε με ΣΕΚ, ΠΕΟ και ΠΑΣΥΔΥ «Συμφωνία Διαδικασίας Επίλυσης Εργατικών Διαφορών σε Ουσιώδεις Υπηρεσίες» η οποία προβλέπει τότε και με ποιες προϋποθέσεις και όρους ασκείται το δικαίωμα της απεργίας σε ουσιώδεις υπηρεσίες. Η Συμφωνία προσυπογράφηκε το 2004 από τον Υπουργό Εργασίας, αλλά οι συντεχνίες ουδέποτε την σεβάστηκαν. Επειδή δε η εν λόγω συμφωνία είναι «Συμφωνία Κυρίων» χωρίς νομική ισχύ, το κοινωνικό σύνολο και

η Πολιτεία παραμένουν ανυπεράσπιστοι.

► Ελάχιστες απεργίες έγιναν στις ουσιώδεις υπηρεσίες.

Αυτό είναι αλήθεια αλλά βασική αιτία είναι η αδυναμία του εργοδότη να αντέξει απεργία ακόμα και μικρής διάρκειας. Συνέπεια τούτου ήταν διαχρονικά να γίνονται αποδεκτά αιτήματα με μόνη την απειλή λήψης απεργιακών μέτρων, χωρίς απεργία. Έτσι φτιάχτηκαν εξωφρενικές στρεβλώσεις τις οποίες επί δεκαετίες υποδείκνυε η ΟΕΒ και που σήμερα όλοι εντοπίζουν και επιδιώκουν να μεταρρυθμίσουν.

► Το Συνταγματικό δικαίωμα της απεργίας είναι αναφαίρετο.

Το δικαίωμα της απεργίας προστατεύεται από το Σύνταγμα αλλά δεν είναι αναφαίρετο. Αντίθετα, το Σύνταγμα το αφαιρεί πλήρως από τις ένοπλες δυνάμεις και την Αστυνομία. Ακόμα, επιτρέπει τη διά νόμου απαγόρευση της απεργίας για όλους τους δημόσιους υπαλλήλους και φυσικά επιτρέπει τη ρύθμιση κάθε απεργίας (όχι μόνο σε ουσιώδεις υπηρεσίες) για συγκεκριμένους σκοπούς.

► Η ΟΕΒ επιδιώκει απαγόρευση των απεργιών.

Η πρόταση της ΟΕΒ, σε πλήρη ευθυγράμμιση με τις συνταγματικές πρόνοιες, αποσκοπεί στη ρύθμιση της άσκησης του δικαιώματος της απεργίας, με στόχο οι απεργίες να μην θέτουν σε κίνδυνο τη ζωή, την προσωπική ασφάλεια ή υγεία του συνόλου ή μέρους του πληθυσμού ένεκα της διακοπής μιας ουσιώδους υπηρεσίας.

► Αυτό που ζητά η ΟΕΒ δεν έχει ξαναγίνει.

Αντίθετα, η Πολιτεία ψήφισε νόμο που ρυθμίζει την άσκηση της απεργίας στα αεροδρόμια και τη ροή εναέριας κυκλοφορίας. Αυτό έγινε μετά από διαδοχικές απεργίες από τους ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας οι οποίες προκάλεσαν τεράστια ζημία στην κυριακή οικονομία. Τη νομοθεσία ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο και ψήφισε με συντριπτική πλειοψηφία η Βουλή τον Μάρτιο του 2012, χωρίς την ελάχιστη αντίδραση ή διαφωνία από το οργανωμένο συνδικαλιστικό κίνημα.

► Αυτά που ζητά η ΟΕΒ δεν ισχύουν σε καμία άλλη χώρα.

Λάθος. Μαζί με το νομοσχέδιο, υποβάλαμε έκθεση που περιγράφει τον τρόπο ρύθμισης των απεργιών σε τριάντα ευρωπαϊκές χώρες. Η έκθεση καταρτίστηκε το 2007 από τη Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων στην οποία συμμετέχουν ΣΕΚ και ΔΕΟΚ, επιβεβαιώνοντας ότι στην πλειοψηφία των χωρών, με τον ένα ή τον άλλο τρόπο (νομοθετικά, νομολογιακά ή θεσμικά), η απεργία στις ουσιώδεις υπηρεσίες ρυθμίζεται αποτελεσματικά.

► Τι θέλει η ΟΕΒ;

Η ΟΕΒ ζητά από όσους διαχειρίζονται ουσιώδεις υπηρεσίες, πριν απεργήσουν να ακολουθήσουν μια διαδικασία μέσα από την οποία θα εξαντληθούν όλες οι πιθανότερες ειρηνικές διευθετήσεις της διαφοράς. Οι συντεχνίες θα έχουν υποχρέωση να μουν σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, με πρόσωπα της έγκρισής τους, εγνωσμένης αξίας και κύρους και στενά χρονοδιαγράμματα για έκδοση πορίσματος - πρότασης συμφωνίας, που δεν θα είναι

δεσμευτική ούτε για τον εργοδότη, ούτε για τις συντεχνίες. Μετά την ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης θα έχουν πλήρες δικαίωμα απεργίας, με μόνη υποχρέωση να εξηγήσουν γραπτώς γιατί απορρίπτουν το πόρισμα της διαπραγμάτευσης και να μεριμνήσουν για διατήρηση προσωπικού ασφαλείας στη διάρκεια της απεργίας.

► Η ΟΕΒ ζητά ποινικοποίηση της απεργίας.

Καμία ποινική, πειθαρχική ή διοικητική κύρωση δεν θα υπάρχει σε περίπτωση απεργίας. Πρέπει όμως να υπάρχουν κυρώσεις σε περίπτωση που συντεχνία σε ουσιώδη υπηρεσία προσφεύγει σε απεργία χωρίς να εφαρμοστεί διαδικασία διαπραγμάτευσης.

► Αντί επιλόγου.

Το 2004 με την εισαγωγή της συμφωνίας ΟΕΒ - Συντεχνιών - Κράτους καταργήθηκαν οι Κανονισμοί Αμύνης 79Α (Έλεγχος της Απασχόλησης) και 79Β (Αποφυγή Απεργιών και Ανταπεργιών) και το Περί Ουσιωδών Έργων Διάταγμα του 1943. Έκτοτε, το Κράτος είναι σχεδόν παράλυτο σε περίπτωση απεργίας και η απρόσκοπτη παροχή των ουσιωδών υπηρεσιών για τον πληθυσμό, ενανόκειται στον πατριωτισμό και την αίσθηση ευθύνης των συντεχνιών.

Η οδυνηρή εμπειρία του καλοκαιριού με τους εκπαιδευτικούς απέδειξε ξανά ότι αυτό δεν επαρκεί. Ταυτόχρονα, η ίδια αυτή δοκιμασία σχετικοποίησε επικίνδυνα μια αξία που μέχρι τον φετινό Ιούλη ήταν απόλυτη: Την αξία της Προεδρικής παρέμβασης ως έσχατο καταφύγιο προστασίας των αθώων μιας εργατικής διαφοράς.

*Γενικός Διευθυντής της Ομοσπονδίας Εργοδοτών και Βιομηχάνων (ΟΕΒ)